

Arbetsplan

2017-2018

Arbetsplanen ska vara en konkretisering av Läroplan för förskolan, Lpfö 98, reviderad 2010. Den beskriver hur vi arbetar för att sträva mot läroplanens mål samt att vara ett stöd och arbetsredskap för pedagogerna, arbetslagen och ledningen. Arbetsplanen ska även vara ett hjälpmedel för föräldrar att bli delaktiga i verksamheten - Ett verktyg för utvärdering, utveckling och kvalitetshöjning.

Innehåll

INNEHÅLL.....	1
1. ORGANISATION/HISTORIK.....	2
2. FÖRSKOLANS UPPDRAG.....	3
3. VERKSAMHETENS STRUKTUR.....	6
En dag kan se ut på följande sätt.....	6
Följande grundpelare ligger till grund för Gyatrollets förskola.....	7
4. MILJÖ – UTE OCH INNE.....	8
Utemiljö.....	8
Innemiljö.....	8
5. NORMER OCH VÄRDEN.....	10
Gyatrollets värdegrund är trygghet, glädje och lärande.....	10
6. UTVECKLING OCH LÄRANDE.....	12
7. BARN INFLYTANDE.....	20
Demokrati.....	20
8. FÖRSKOLA OCH HEM.....	21
Samverkan.....	21
Information.....	21
9. PROFESSIONELLT FÖRHÅLLNINGSSÄTT TILL FÖRÄLDRARNA.....	23
10. BARN I BEHOV AV SÄRSKILT STÖD.....	24
11. SAMVERKAN MED FÖRSKOLEKLASSEN, SKOLAN OCH FRITIDSHEMMEN.....	26
Samverkan.....	26
12. UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH UTVECKLING.....	27
Förskollärarna ansvarar för att arbetslaget genomför följande.....	27
13. PEDAGOGISK DOKUMENTATION.....	28
14. UTVÄRDERING/PEDAGOGER.....	29
15. UTVÄRDERING/FÖRÄLDRAR.....	30
16. KVALITETSSÄKRING AV VERKSAMHETEN.....	32

---

1. Organisation/Historik

GYATROLLETS FÖRSKOLA ÄR ETT AKTIEBOLAG.

Vår förskola har bedrivit privat barnomsorg sedan den 1 januari 1998. När vi startade hade vi 40 barn, i åldrarna 1-5 år, fördelade på två avdelningar; Trollebo och Ormbo.

Det finns en stor öppenhet mellan avdelningarna.

Vi har 3 heltidstjänster per avdelning med pedagogiskt utbildad personal. Personalfrånvaron hos oss är liten och det leder till en trygg och stabil personalgrupp för barnen.

Måndagen den 2 april 2007 fick vi vår efterlängta naturförskola. De har 14 barn, i åldrarna 3-5 år. Deras avdelning heter; Utetrollen. Totalt har nu Gyatrollets förskola 54 inskrivna barn.

Tidiga morgnar och sena kvällar befinner de sig inne på vår förskola, annars är de ute.

Vi har en heltidstjänst + en 87,5 % tjänst anställd på naturförskolan.

Styrelse:

Anette Smith

Eva Larsson

Auli Nilsson

Förskolechef: Anette Smith

Trollebo:

Eva Löfstedt:
försköllärare

Gunilla B Petersson:
försköllärare.

Jeanette Jönsson:
Barnskötare.

20 barn

Ormbo:

Jeanette Bribing:
försköllärare.

Cecilia Jansson:
Försköllärare.

Anna H-Karlsson

20 barn

Utetrollen:

Eva Larsson:
försköllärare.

Auli Nilsson:
Barnskötare

14 barn

Kök

Anna
Sjöberg

Lokalvård

Lena
Nilsson

Jeanette Jönsson och Jeanette Bribing har nersättning i tid.
Monica Åbrodd samt Anna Sjöberg har deras nersättning, totalt 20 tim./vecka.

---

2. Förskolans uppdrag

I "Arbetsplanen för Gyatrollets förskola" är all text med *kursiv stil* direkta citat från förskolans läroplan Lpfö-98, reviderad 2010.

Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska erbjuda barnen en god pedagogisk verksamhet, där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska barnens utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar främjas.

Förskolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och växande. Förskolans uppgift innebär att i samarbete med föräldrarna verka för att varje barn får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar.

Den pedagogiska verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd än andra ska få detta stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar. Personalens förmåga att förstå och samspela med barnet och få föräldrarnas förtroende är viktig, så att vistelsen i förskolan blir ett positivt stöd för barn med svårigheter. Alla barn ska få erfara den tillfredsställelse det ger att göra framsteg, övervinna svårigheter och att få uppleva sig vara en tillgång i gruppen.

Förskolan ska ta hänsyn till att barn lever i olika livsmiljöer och att barn med de egna erfarenheterna som grund söker förstå och skapa sammanhang och mening. De vuxna ska ge barnen stöd i att utveckla tillit och självförtroende. Barnens nyfikenhet, företagsamhet och intressen ska uppmuntras och deras vilja och lust att lära ska stimuleras. I förskolans uppdrag ingår att såväl utveckla barns förmågor och barns eget kulturskapande som att överföra ett kulturarv – värden, traditioner och historia, språk och kunskaper – från en generation till nästa.

Det svenska samhällets internationalisering ställer höga krav på människors förmåga att leva med och förstå de värden som ligger i en kulturell mångfald. Förskolan är en social och kulturell mötesplats som kan stärka denna förmåga och förbereda barnen för ett liv i ett alltmer internationaliserat samhälle. Medvetenhet om det egna kulturarvet och delaktighet i andras kultur ska bidra till att barnen utvecklar sin förmåga att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar. Förskolan kan bidra till att barn som tillhör de nationella minoriteterna och barn med utländsk bakgrund får stöd i att utveckla en flerkulturell tillhörighet.

Förskolan ska erbjuda barnen en trygg miljö som samtidigt utmanar och lockar till lek och aktivitet. Den ska inspirera barnen att utforska omvärlden. I förskolan ska barnen möta vuxna som ser varje barns möjligheter och som engagerar sig i samspelet med både det enskilda barnet och barngruppen.

Förmåga att kunna kommunicera, söka ny kunskap och kunna samarbeta är nödvändig i ett samhälle präglad av ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Förskolan ska lägga grunden till att barnen på sikt kan tillägna sig de kunskaper som utgör den gemensamma referensram som alla i samhället behöver.

Barnen ska få möjligheter att utveckla sin förmåga att iaktta och reflektera. Förskolan ska vara en levande social och kulturell miljö som stimulerar barnen att ta initiativ och som utvecklar deras sociala och kommunikativa kompetens. Barnet ska också ha möjlighet att enskilt fördjupa sig i en fråga och söka svar och lösningar.

Leken är viktig för barns utveckling och lärande. Ett medvetet bruk av leken för att främja varje barns utveckling och lärande ska prägla verksamheten i förskolan. I lekens och det lustfyllda lärandets olika former stimuleras fantasi, inlevelse, kommunikation och förmåga till symboliskt tänkande samt förmåga att samarbeta och lösa problem. Barnet kan i den skapande och gestaltande leken få möjligheter att uttrycka och bearbeta upplevelser, känslor och erfarenheter.

Förskolan ska främja lärande, vilket förutsätter en aktiv diskussion i arbetslaget om innebörden i begreppen kunskap och lärande.

Kunskap är inget entydigt begrepp. Kunskap kommer till uttryck i olika former – såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet – som förutsätter och samspelar med varandra. Verksamheten ska utgå från barnens erfarenhetsvärld, intressen, motivation och drivkraft att söka kunskaper. Barn söker och erövrar kunskap genom lek, socialt samspel, utforskande och skapande, men också genom att iaktta, samtala och reflektera. Med ett temainriktat arbets sätt kan barnens lärande bli mångsidigt och sammanhängande.

Lärandet ska baseras såväl på samspelet mellan vuxna och barn som på att barnen lär av varandra. Barngruppen ska ses som en viktig och aktiv del i utveckling och lärande. Förskolan ska ge barnen stöd i att utveckla en positiv uppfattning om sig själva som lärande och skapande individer. De ska få hjälp att känna tilltro till sin egen förmåga att tänka själva, handla, röra sig och lära sig dvs. bilda sig utifrån olika aspekter såsom intellektuella, språkliga, etiska, praktiska, sinnliga och estetiska.

Barnen ska få stimulans och vägledning av vuxna för att genom egen aktivitet öka sin kompetens och utveckla nya kunskaper och insikter. Detta förhållningssätt förutsätter att olika språk- och kunskapsformer och olika sätt att lära balanseras och bildar en helhet.

Språk och lärande hänger oupplösligt samman liksom språk och identitetsutveckling. Förskolan ska lägga stor vikt vid att stimulera varje barns språkutveckling och uppmuntra och ta till vara barnets nyfikenhet och intresse för den skriftspråkliga världen. Barn med utländsk bakgrund som utvecklar sitt modersmål får bättre möjligheter att lära sig svenska och även utveckla kunskaper inom andra områden. Förskolan ska medverka till att barn med

annat modersmål än svenska får möjlighet att både utveckla det svenska språket och sitt modersmål.

Att skapa och kommunicera med hjälp av olika uttrycksformer såsom bild, sång och musik, drama, rytmik, dans och rörelse liksom med hjälp av tal- och skriftspråk utgör både innehåll och metod i förskolans strävan att främja barns utveckling och lärande. Detta innebär också att forma, konstruera och nyttja material och teknik. Multimedia och informationsteknik kan i förskolan användas såväl i skapande processer som i tillämpning.

Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska präglade förskolans verksamhet. Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Verksamheten ska hjälpa barnen att förstå hur vardagsliv och arbete kan utformas så att det bidrar till en bättre miljö både i nutid och i framtid.

Förskolan ska erbjuda barnen en i förhållande till deras ålder och vistelsetid väl avvägd dagsrytm och miljö. Såväl omvårdnad och omsorg som vila och andra aktiviteter ska vägas samman på ett balanserat sätt.

Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen. Verksamheten ska ge utrymme för barnens egna planer, fantasi och kreativitet i lek och lärande såväl inomhus som utomhus. Utomhusvistelsen bör ge möjlighet till lek och andra aktiviteter både i planerad miljö och i naturmiljö.

3. Verksamhetens struktur

Vår förskola arbetar efter läroplanen Lpfö98 som anger mål och riktlinjer för verksamheten, Skollagen, FN:s barnkonvention, Socialtjänstlagen och vår egen lokala arbetsplan. Grundläggande för all verksamhet är att alla ska känna sig trygga, ha arbetsglädje och lust att lära och utvecklas samt kunna påverka.

”Förskolan ska erbjuda barnen en i förhållande till deras ålder och vistelsetid väl avvägd dagsrytm och miljö. Såväl omvårdnad och omsorg som vila och andra aktiviteter ska vägas samman på ett balanserat sätt.”

Gyatrollets förskola omfattar barn i åldrarna 1-5 år.
Under 2017/2018 kommer vi att ha femårsgrupp två dagar/vecka.
Fyra årsgruppen kommer att starta jan-18.
Detta gör vi för att få en större trygghet bland barnen.

Fyra & fem års grupper har vi valt att benämna följande:
Fem åringarna är **Buspaddor**.
Fyra åringarna är **Fjärilar**.

En dag kan se ut på följande sätt

6.30 Öppnar Gyatrollets förskola
7.30–8.00 Serveras det frukost
8.00–9.00 En stund fri lek/pysslande
9.00 Samlingarna eller tvärgrupperna startar på avdelningarna.
11.30 Lunch
12.00 Vila för de minsta barnen.
12.15–14.15 Fri lek eller planerad verksamhet på gården.
14.30 Mellanmål
15.00 Lek på avdelningarna
16.30 Frukost
18.00 Stänger Gyatrollets förskola

Följande grundpelare ligger till grund för Gyatrollets förskola.

- **Samlingen** varje morgon är ett startskott på dagen. Det är en mötesplats för alla barn, och pedagoger i en grupp. Den utgör även en social samhörighet och en möjlighet till att bli bekräftad. Det serveras alltid en frukt
- **Aktiviteterna** bedrivs alltid utifrån barnens behov och intresse. Under processens gång följer man barnets utveckling/lärande samt ger inspiration och stimulans.
- **Fri lek** har vi så väl inomhus som utomhus. Leken stärker barnens empati och stimulerar deras fantasi. Barnen får mer förståelse, visar mer omtanke och tar mer hänsyn till varandra. Detta gör att barnen försöker hantera konflikter och lösa dem själv eller med hjälp av oss. Att bekräfta barnen här, gör att våra barn "växer" och den sociala kompetensen ökar. Vi, pedagoger, inspirerar även barnen, ger olika leksignaler och skapar roller för de barn som behöver det.
- **Utflykter** är ett sätt att utforska närmiljön, upptäcka naturen vid olika årstider. Barnen använder alla sina sinnen.
- **Traditioner** är viktigt att fira för oss på förskolan.
- **I drama/gympa/rörelse** sker en motorisk utveckling, kroppsmedvetenhet och ett samspel/samarbete mellan barnen.
- **Sång och musik** förmedlar gemenskap och barnen kan uttrycka känslor.
- **Måltiderna** är en betydelsefull stund som ger barnen en social tid där barnen får prova på hemlagad varierad kost. Barnen får även lära sig ett trevligt bordskick och hjälpa till med olika sysslor. Maten på vår förskola är hemlagad från grunden, utifrån kostcirkeln. Allergimat tillagas om behovet finns. Vid våra olika högtider bjuds det traditionell mat ifrån köket och ibland har vi olika temaveckor.
- **Vilan** har vi ute där de minsta barnen sover i vagnar.
- **Tyra appen** förenklar kommunikationen mellan förskolan och hemmet. Detta är vårt verktyg som hjälper oss i vårt arbete med pedagogisk dokumentation dvs. uppföljning, utvärdering och utveckling i vår förskola. Som vårdnadshavare får du informationen snabbt och enkelt i din telefon eller på datorn.
- **Dokumentation** sker dagligen i verksamheten. Pedagogerna gör grupp och enskilda lärprocesser som bl.a. ligger till grund för utvecklingssamtalen.
- **Föräldrasamverkan** är viktig på vår förskola. Vi bemöter alltid vårdnadshavare på ett trevligt sätt. Det är betydelsefullt för oss att visa intresse för deras barn och ha möten. Den dagliga kontakten är avgörande för att vi bättre ska kunna få syn på varje barns behov
- **Ladli** är en Indisk hjälporganisation för gatubarn. Vi på Gyatrollet har olika sorters insamlingar till organisationen. Vi kommer att sälja deras härliga arbeten. Vissa dagar kommer vi ha insamlingar i form av drop in fika... m.m. Pengar kommer oavkortat att gå direkt till Ladli.

---

4. Miljö – Ute och Inne

Miljö.

På Gyatrollets förskola upptäcker och utforskar barnen den natur som finns omkring dem. Vi lär barnen att vara rädda om vår miljö och tillsammans värna om skog och mark. Förskolan ligger centralt i Höllviken. Vi har nära till skog, strand, centrum och busshållplats. Det gör att det finns mycket att utforska runt förskolan.

Utemiljö

Vår trädgård innehåller traditionsenliga lekredskap såsom gungor, klätterställning, rutschkanor, lekstuga m.m. Barnen har även tillgång till leksaker och cyklar. Det finns även tillgång till buskar och sand som uppmuntrar till kreativ lek.

Förskolan är byggd på 70 talet och den har sparsamt renoverats upp under denna tid. Förskolan har köpt in en ny lekställning 2010. Vår trädgård rustades upp 2017 med bla nya gungor, ny asfalt med målade linjer, "tvätt" och "bensinstation" för cyklarna, en liten konstgjord gräsmatta och hinderbana på baksida samt plattor in till Utetrollen.

Innemiljö

Huset har två avdelningar som är uppbyggda kring barnens behov. Det finns många leklådor i huset vilket innebär att barnen väljer vilken låda man vill ha och att man sen bestämmer var man ska leka. Det betyder att rummen inte är knutna till en viss lek. På detta sätt delar man även upp barnen i olika rum vilket ger en lägre ljudnivå. Avdelningarna har även ett "öra" som ändra färg efter hand som barnen ökar sin ljudnivå. Detta belyser på ett tydligt sätt för barnen när det är dags att dämpa ner sin ljudnivå. Rött=fara för örat.

Andra ljuddämpande hjälpmedel är:

- Att ha ständiga dialoger med barnen om hur viktigt det är att vara rädd om sina öron och sin hörsel.
- Ljuddämpande skärmar som står i lekhallen då detta ofta är ett rum där ljudnivån är väldigt hög. Dessa skärmar är inte fast monterade utan går att flytta efter behov.
- Ljuddämpande "dukar" på alla våra bord under vaxdukarna för att minska slamret från t.ex. bestick och tallrikar. Det finns även nya bord som ger lägre ljud.
- Tallrikar och glas är av plast vilket ger ännu mindre "slammer".
- När huset byggdes sattes det upp ljuddämpande plattor i taket i de flesta rum.
- Nya stolar beställdes in 2015. De minskade ljudnivån och är lättare. De går också enkelt att sätta upp dem på bordet, vilket gör att städningen blir lättare.

Utetrollen har tillgång till ett kapprum där de har krokar och lådor. Här har även vårdnadshavare tillgång till en informationstavla. Tidiga morgnar och sena eftermiddagar har de hemvist på avdelningarna.

I mitten av huset har vi en naturlig mötesplats för barn, pedagoger och vårdnadshavare. Här har vi barnens utställningar, stora gemensamma samlingar, lek och rörelse och andra aktiviteter som kräver större utrymme.

Våra 5-åringar har även tillgång till ett större rum där det finns tillgång till material som de mindre barnen är för små för.

Vårt kök renoverades våren 2015.

---

5. Normer och värden

Ur Lpfö-98, reviderad 2010:

"Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem"

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar:

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar.
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra.
- sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen.
- förståelse för att alla människors har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Se även vår Likabehandlingsplan för förskolan.
- respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

Gyatrollets värdegrund är trygghet, glädje och lärande

Med trygghet menar vi:

- Alla på Gyatrollets förskola; barn, vårdnadshavare och personal ska känna sig trygga.
- Ansvar, ärlighet och uppriktighet är betydande för oss, pedagoger, samt mot vårdnadshavare.
- Vi har ett tillitsfullt och tillåtande klimat där alla vågar visa sina bra och bristande sidor. Det är viktigt med respekt, framförhållning, kommunikation samt rutiner.
- Att vårdnadshavarna litar på personalens kunskaper i sin yrkesutövning - Det ger dem trygghet.
- För oss är det grundläggande att stärka barnen så de vågar ta plats, stå i centrum, vara omtäckta och att vi bryr oss om samtliga barn och vårdnadshavare.
- Vi skapar rutiner och kontinuitet i den dagliga verksamheten.
- Vi har gemensamma regler som är enkla att förstå och som utarbetas tillsammans med barnen.
- Vi förbereder barnen på vad som ska hända genom att samtala, visa och förklara.
- Vi lägger ner tid på att reda ut och bearbeta konflikter som leder till att båda parter kan gå ur konflikten med bibehållen respekt.
- Omsorg och likvärdighet är viktigt för oss.
- Vår mat är tillagad från grunden och allergimat serveras till de barn som behöver det.

Med glädje menar vi:

- "Det ska vara roligt för oss alla att gå till vår förskola!"
- Att visa att vi är glada och stolta över oss själva och vår verksamhet.
- Vi anser att alla ska få ett positivt bemötande varje dag. Ett litet "Hej" betyder mycket. Att bli sedd, uppmärksammad och att skratta tillsammans är betydelsefullt för alla oss på Gyatrollets förskola både för barn, vårdnadshavare och personal. Det gäller att hitta det positiva i varje situation.
- Att ge varandra tid, närvaro och uppskattning i vardagen.
- För oss är viktigt att arbeta för att alla ska var kompisar, att barnen ska se och ta hänsyn till varandra.
- Vi ser till att alla barn får känna att de lyckas och får uppleva den glädje man känner när man får beröm och bekräftelse.
- Barnen ska känna att vi lyssnar på deras förslag så att de känner sig delaktiga vilket skapar glädje.
- Att det finns utrymme för spontanitet och nya tankar eller metoder.
- Att vi vuxna alltid föregår med gott exempel t.ex. genom att ha öppen kommunikation, positiv attityd samt att visa hänsyn och omsorg.

Med lärande menar vi:

- Vi arbetar efter ett lustfyllt lärande som utgår från barnens intresse, nyfikenhet och lust så de kan lära sig inom samtliga områden. Detta ska i sin tur basera sig på förskolans uppdrag samt forskning.
- Att lägga grunden för ett livslångt lärande.
- Vi vill uppmuntra barnet till att utveckla sitt tänkande.
- Lärande sker i samspel mellan barn och vuxna samt barn och barn.
- Vi ser samt lyssnar på alla barnen och genom våra lärprocesser i våra "tårtbitar" gör vi lärandet lustfyllt samt att barnen får påverka vår planering.
- Att ge barnen möjlighet till att reflektera över sitt eget lärande.
- Att utveckla ett socialt samspel.
- I leken på vår förskola sker en stor del av barnens lärande och utveckling.
- Genom att skapa en plats för utveckling och lärande för både pedagoger, vårdnadshavare och barn.
- Fortbildning för pedagogerna samt att vi delger varandra kunskaperna.

---

6. Utveckling och lärande

Ur Lpfö-98, reviderad 2010:

Förskolans verksamhet ska präglas av en pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Den pedagogiska verksamheten ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande.

Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Verksamheten ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra grunden för den pedagogiska verksamheten. Den ska utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer ska tas till vara för att skapa mångfald i lärandet.

På Gyatrollets förskola arbetar vi på följande sätt för att sträva mot målen inom utveckling och lärande:

Förskolan ska sträva efter att varje barn:

”Utvecklar sin identitet och känner en trygghet i den...”

- På hösten arbetar vi med mycket med ”VI” känsla där vi stärker gruppen, lär oss att respektera varandra, leker lekar och uppmuntrar barnens deltagande.
- Vi ser barnen och lyssnar på vad de har att säga. Bekräftelse, beröm och uppmuntran stärker deras identitet.
- Genom dagliga observationer och reflektioner ser vi barnens utveckling.
- Vi stärker barnen i att våga ta plats, stå i centrum och våga tala inför gruppen.
- Genom barn råd tillåter vi att barnen delger sina intressen och vi utvecklar verksamheten tillsammans.
- Allas åsikter har samma värde.
- Vi dokumenterar och samlar material för att ytterligare tydliggöra deras intressen, staka sidor samt deras utveckling och lärande.

”Utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära...”

- Utifrån läroplanen arbetar vi med olika tema där vi stärker och utmanar barnen i matematik, naturvetenskap, normer & värden, språk & kommunikation, lek & skapande. Vi lyfter in lärandet på barnens villkor. Detta ger barnen ett intresse och en nyfikenhet att lära sig mer.
- Genom våra barnråd får vi reda på vad barnen är intresserade av och de kan påverka vår planering, vilket i sin tur ger ett intresse för barnen att lära mer.

-
- Vi utmanar barnen att våga mer genom att presenterar och prova olika material samt olika typer av lekar.
  - Vi ger även barnen utmaningar och motiverar dem till att själva utforska saker i sin omgivning.
  - Vi ger barnen utrymme för fri lek där barnens nyfikenhet och fantasi tillgodoses.
  - Vi går ofta på utflykter till närliggande "naturställen" för att stimulera barnens lek och fantasi med naturen som redskap.

"Utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga..."

- Det är inte fel att misslyckas hos oss. Genom att lyssna, positiv feedback och uppmuntran stärker vi barnen. Vi övar flera gånger och stöttar barnen tills de kan själv.
- Att våga stå i fokus, vara i centrum samt stå för och förmedla sina tankar och idéer.
- Vi vägleder barnen att hitta olika lösningar.

"Känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer..."

- Vi firar svenska traditioner/högtider genom maten, sångerna och lekar.
- Barnen får kulturupplevelser genom teaterbesök, musikföreställningar, biblioteksbesök, sagoberättelser osv.
- Vi utforskar vår närmiljö och ger barnen konkreta upplevelser av vårt samhälle.
- Vi uppmärksammar FN-dagen.
- Vi uppmärksammar de barn som har andra kulturbakgrunder på förskolan genom att vårdnadshavarna är delaktiga med att ta fram sånger, böcker, musik, recept och kläder.
- Våra månadskalas presenterar olika kulturer både inom Sverige och utanför.

"Utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler..."

- På höstterminen sätter vi upp gemensamma trivselregler tillsammans.
- Vi arbetar med "Stegen" i våra barngrupper.
- Vi ger barnen möjlighet att arbeta ensamt med uppgifter och hjälper dem även att lära sig samarbeta i grupp, komma överens om lekens spelregler och föra dem vidare.
- Vid konflikter låter vi barnen själva lösa problemet innan vi hjälper till.
- Genom observation stöttar vi barnen i deras utveckling genom dialog, diskussion och reflektion.
- Vi gör konflikt-drama för barnen där vi bearbetar händelser.

-
- På samlingarna pratar vi tillsammans när det händer konflikter.
  - Vi har dialog med vårdnadshavarna som kan följa upp händelser med sina barn.

”Utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande...”

- När barnen klipper, ritar, gör pussel, när de använder pärlor och vid skapande övar barnen sin finmotorik och vid matstunden.
- När vi leker utomhus övas grovmotoriken när vi springer, gungar, går balansgång, gräver osv.
- Alla barn är ute varje dag.
- Barn som sover hos oss vilar ute i vagnar.
- Vi tillåter barnen att utmana sin egen motoriska och koordinationsförmåga.
- Genom sång, rim och ramsor där vi benämner kroppsdelar och rytmiken samt våra själporträttsmålningar.
- Vi pratar med barnen om vad de äter. Vikten av att äta frukt och grönsaker, att tvätta händerna efter utevistelse, vid måltiderna, toalettbesök m.m.
- 5-åringarna åker skridsko.

”Tillägnar sig och nyanserar innebörden i begrepp, ser samband och upptäcker nya sätt att förstå sin omvärld...”

- Vi tar tillvara barnens funderingar, tankar och reflektioner kring allt de upptäcker för att kunna utveckla verksamheten.
- Vi uppmärksammar ord när vi läser böcker för barnen.
- Vi arbetar med begrepp i olika situationer i alla åldrar ex. i rummet, ute.
- Spel som behandlar olika begrepp.
- Vi upptäcker tillsammans vårt samhälle och ger barnen nya upplevelser.
- I leken tränar och befäster barnen det de upplevt.

”Utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras perspektiv...”

- I samlingarna låter vi barnen öva på att lyssna på varandra, vad de har att säga. Alla barn får komma till tals.
- Vi låter barnen återberätta vid ex. sagor, olika händelser och reflektera på appen om olika bilder.
- Konfliktdrama.
- Dagliga samtal med barnen när något sker.

-
- Vi samtalar, för dialog, lyssnar på barnen samt att vi uppmuntrar barnen att samtala med varandra.
  - Vi arbetar med "stegen" där vi pratar om känslor och hur vi reagerar i olika situationer.

"Utvecklar ett nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra..."

- Det sker genom sånger, rim och ramsor, motsatsord, sagor/sagopåsar, böcker, daglig kommunikation, återberättelse samt att våga berätta saker för varandra.
- När vi arbetar med tårtbiten "språk och kommunikation" får barnen t.ex. prata om bokstäver, ljud, förklaring av svåra ord och vi återberättar sagor.
- Barnråd.
- Vi använder oss av drama och teater.
- Pedagogerna är förebilder med ett rikt och nyanserat språk.

"Utvecklar intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner..."

- Vi uppmärksammar "svåra" ord genom böcker och tillsammans diskuterar och reflekterar vi över deras innebörd.
- Vi sätter upp barnets namn synligt på flera ställen på avdelningen
- Tar tillvara på tillfällena då barnen upptäcker bokstäver och skriftspråket.
- Vi pratar mycket med barnen och tar tillvara på deras funderingar. Tillsammans skapar vi en förståelse för nya ord där vi använder korrekta begrepp.
- Barnen får leta efter ord i ex. tidningar. Barnen använder sig också av olika spel, pussel, skriver sitt namn och de leker med alfabetet.
- Bestämningslitteratur där vi läser olika saker som barnen är intresserade av t.ex. fåglar, träd, däggdjur.
- Besök på biblioteket.
- Barnen får lära sig olika skyltar och se vad de betyder.
- Teckenspråk, TAKK.

"Utvecklar intresse för bilder, texter och olika medier samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa..."

- Genom att läsa böcker för barnen och reflektera ihop vad vi har läst.
- Pedagogiska filmer.
- Arbetar med ipaden; medforsa och söka information.
- Söker på nätet när vi inte kan svara på barnens frågor.

-
- Olika pedagogiska aktiviteter med bilder; Vem som ska bort, vilka som hör ihop, rim och vi pratar om olika bilder i "stegvis".
  - Vi samtalar kring bilder och tillsammans med barnet skriver vi ner barnets berättelser.

"Utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama..."

- Vi erbjuder ett mycket varierande material för fritt skapande.
- Vi låter barnen prova på olika tekniker och redskap i deras skapande.
- Barnen ritlar och berättar upplevelser.
- Vi sjunger mycket och provar även olika instrument.
- Genom rytmik och rörelse.
- Dansar vid olika högtider.
- Barnen får mycket tid och utrymme för leken så de utvecklar rollekar och sin fantasi. Leken är ständigt närvarande.
- Vid sommar och julfest ges barnen tillfälle att uppträda för sina föräldrar.

"Utvecklar sin förståelse för rum, form, läge och riktning och grundläggande egenskaper hos mängder, antal, ordning och talbegrepp samt för mätning, tid och förändring..."

- Vi hittar naturliga situationer i vardagen t.ex. "Hur många delar man vill ha sin frukt", "Spring till stolpe 7", "Hur många som får gå från bordet".
- Materialet "Matematik" i naturen. Där finns mycket material att använda ute ex. stor tärning, timglas, rep. Vi mäter ex. tid, antal, omkrets och vi använder oss av olika talgrepp.
- Organiserade lekar med matematik.
- Under dagen på förskolan samtalar vi och gör barnen uppmärksamma om tiden t.ex. efter/innan lunch, efter mellanmål, fruktstunden.
- Vi pratar, symboliserar och benämner veckodagar och månader.
- Vi uppmärksammar årstider och traditioner.
- Sånger och ramsor med antalsuppfattning.
- Vi arbetar med diagram på ett konkret sätt ex. "hur många barn är här idag och vilka fattas.

”Utvecklar sin förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och prova olika lösningar av egna och andras problemställningar...”

- Mattestationer. Pedagogerna har föreslagit ett sätt att arbeta sen har barnen tänkt vidare på egen hand.
- Dela lika – man ska dela med sig
- Experiment.
- Sorteringsövningar – Vad ska bort.
- Mattekluringar.
- Spel, pussel och ”pyssel” papper.
- Det erbjuds material för konstruktionslek såsom, klossar, lego, plus plus mm.
- Undanplockning t.ex. ta ett visst antal och lägga i lådan eller sortering av lådorna.
- Utomhuspedagogik – barnen hämtar långa, korta pinnar, något lätt/tungt mm. Vi samtalar om olika former, mönster, likheter och olikheter.

”Utvecklar sin förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp...”

- Diagram.
- Barnen ställer sig efter längd. Vem är längst/kortast?
- Barnen får mäta olika material och även jämföra sig med varandra.
- Naturliga situationer i vardagen där vi är noga med att använda och reflektera kring korrekta begrepp och dess betydelse t.ex. volym, omkrets.
- Vi förklarar och undersöker tillsammans med barnen för att få in begrepp i olika aktiviteter både inne och ute.
- Prepositionerna övas med hjälp av ex. stolen.

”Utvecklar sin matematiska förmåga att föra och följa resonemang...”

- Vi använder material med olika former, storlek och färger där barnen får sortera, räkna och samtala.
- När vi målar och skapar använder vi olika matematiska begrepp ex. måla hela, halva pappret, mönster, former osv.
- Resonemang om vad som tar kortast respektive längst tid när man färdas till olika platser.
- Vi reflekterar alltid med barnen om vad vi gjort och varför det blev på ett visst sätt. Barnen får då syn på hur andra barn tänker och kan komma vidare i deras tänkande.

”Utvecklar intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra...”

- Sopsortering med barnen – Återvinning – Pratar om hur processen fungerar.
- Diskuterar och reflekterar om vad som händer med skräpet och var det kommer ifrån.
- Vi följer årstidsväxlingarna; Barnen förklarar skillnaden mellan höst, vinter, vår och sommar.
- Med miljöplattan visar vi barnen hur naturen fungerar och vad som händer med det som naturen inte kan bryta ner samt vilket som kan skada djur och människor.
- Vi pratar om allemansrätten om vad vi får och inte får göra när vi är ute i naturen.
- Genom experiment.

”Utvecklar sin förståelse för naturvetenskap och samband i naturen, liksom sitt kunnande om växter, djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen...”

- Vi upptäcker tillsammans där vi undersöker växter, djur och småkryp i vår närhet.
- Våra årstider – Vad händer i naturen?
- Tillsammans diskuterar vi väder t.ex. om varför det regnar, regnbåge, ljus, skuggan naturens kretslopp, fysikaliska fenomen.
- Genom regelbunden reflektion med barnen där de kan uttrycka sina tankar och funderingar kring vad vi har gjort.
- Genom olika experiment med snö, is, vatten, vind, jord med mera, väcker vi en nyfikenhet och ett intresse hos barnen som är roligt.
- Vi sjunger och leker lekar om djur och växter.
- Vi sopsorterar och går till återvinningstationen med barnen.
- Tillsammans med barnen planterar vi och följer växterna.

”Utvecklar sin förmåga att urskilja, utforska och dokumentera, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap...”

- Vi uppmuntrar barnen att ställa frågor om naturvetenskap i vår vardag ex. hur föremål används, fungerar och tillverkas. Tillsammans fördjupar vi oss i barnens intresse.
- Genom våra barnråd fångar vi barns tankar och idéer om naturvetenskap.
- Utforskar växter och djur. Använder oss av foto och tillsammans reflekterar vi med barnen.
- Barnen får ”tankenötter” när vi ställer frågor till dem.

”Utvecklar sin förmåga att urskilja teknik i vardagen och utforska hur enkel teknik fungerar...”

- Vi benämner olika tekniska funktioner vid sina korrekta namn; lutande plan, friktion m.m.
- Vi uppmärksammar tekniken i vår vardag och reflekterar tillsammans.
- Ipaden.
- Lek med olika material ex. magneterna.
- Vi låter barnen måla, rita och bygga både inne och utomhus.
- Vi låter barnen få prova olika material, verktyg och tekniker i sitt skapande och i sitt utforskande.
- Experiment.

”Utvecklar sin förmåga att bygga skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap...”

- Vi erbjuder mycket varierat material vid våra olika verksamhetsplatser t.ex. sand vid stranden och grenar i skogen.
- Byggklossar, lego, lera, sand plusplus m.m. Detta är ett fortlöpande projekt.
- Barnen skapar även regelbundet med färg, färgpennor, pappersmaterial, pysselmaterial, sax osv.

”Barn som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål...”

- Kalas med olika tema från andra länder. Vi uppmärksammar landets kultur, sång, dans, mat, flagga, klädsel, böcker eller andra saker som är specifikt för det landet.
- Storsamlingar där länder presenteras där barn har anknytning. Tillsammans tittar vi i ex. i böcker, ser film, tittar på flaggan, säger ”hej”, mat och en fika serveras. Vårdnadshavarna hjälper till med planeringen
- Vi är positiva till att vårdnadshavarna pratar sitt modersmål med barnet vid hämtning och lämning.
- I vardagen kan olika språk uppmärksammas genom ord t.ex. vid matbordet.
- Sånger på andra språk.

---

7. Barns inflytande

Ur Lpfö-98, reviderad 2010:

I förskolan läggs grunden för att barnen ska förstå vad demokrati är. Barnens sociala utveckling förutsätter att de alltefter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för bör ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av den pedagogiska verksamheten.

Förskolan ska sträva efter att varje barn:

- Utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation
- Utveckla sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolans miljö.
- Utveckla sin förmåga att förstå och att handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutsfattande.

Demokrati

- Demokrati är basen i det svenska samhälle, i läroplanen och på Gyatrollets förskola.
- Alla vuxna ska vara förebilder för barnen.
- Vi strävar efter att alla ska respektera och ta ansvar för våra gemensamma regler och demokratiskt fattade beslut.
- Vi arbetar kontinuerligt med barnråd inför varje "tårtbit" för att planera, utforma och utveckla verksamheten. Barnens idéer och intresse tar vi tillvara så de kan påverka verksamheten och miljön på förskolan.
- Alla barn ska alltid ha en möjlighet till delaktighet och inflytande. Deras egen erfarenhet och förmåga ska tas tillvara i de frågor som rör dem och anpassas efter deras behov och intressen.
- I vår dagliga verksamhet har alla barn möjlighet till att göra sin röst hörd. Här kan de få förståelse för att de själva har möjlighet till att påverka beslut och acceptera majoritetsbeslut.
- Barnråd där förslag ges av barnen och samtidigt lyssnar vi på vad barnen är intresserade av samt vad de vill veta mer om.
- Vi involverar även hemmet i vår verksamhet ex. sagobok hemifrån, sommarburken och hemdokumentation.

---

8. Förskola och hem

Ur Lpfö-98, reviderad 2010:

Vårdnadshavare har ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans arbete med barnen ska därför ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är därför en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande.

Vårt mål på förskolan är att alla barn och vårdnadshavare ska känna sig välkomna till förskolan och känna delaktighet i det som händer och sker i vår verksamhet.

På Gyatrollets förskola samverkar vi med föräldrarna på följande sätt

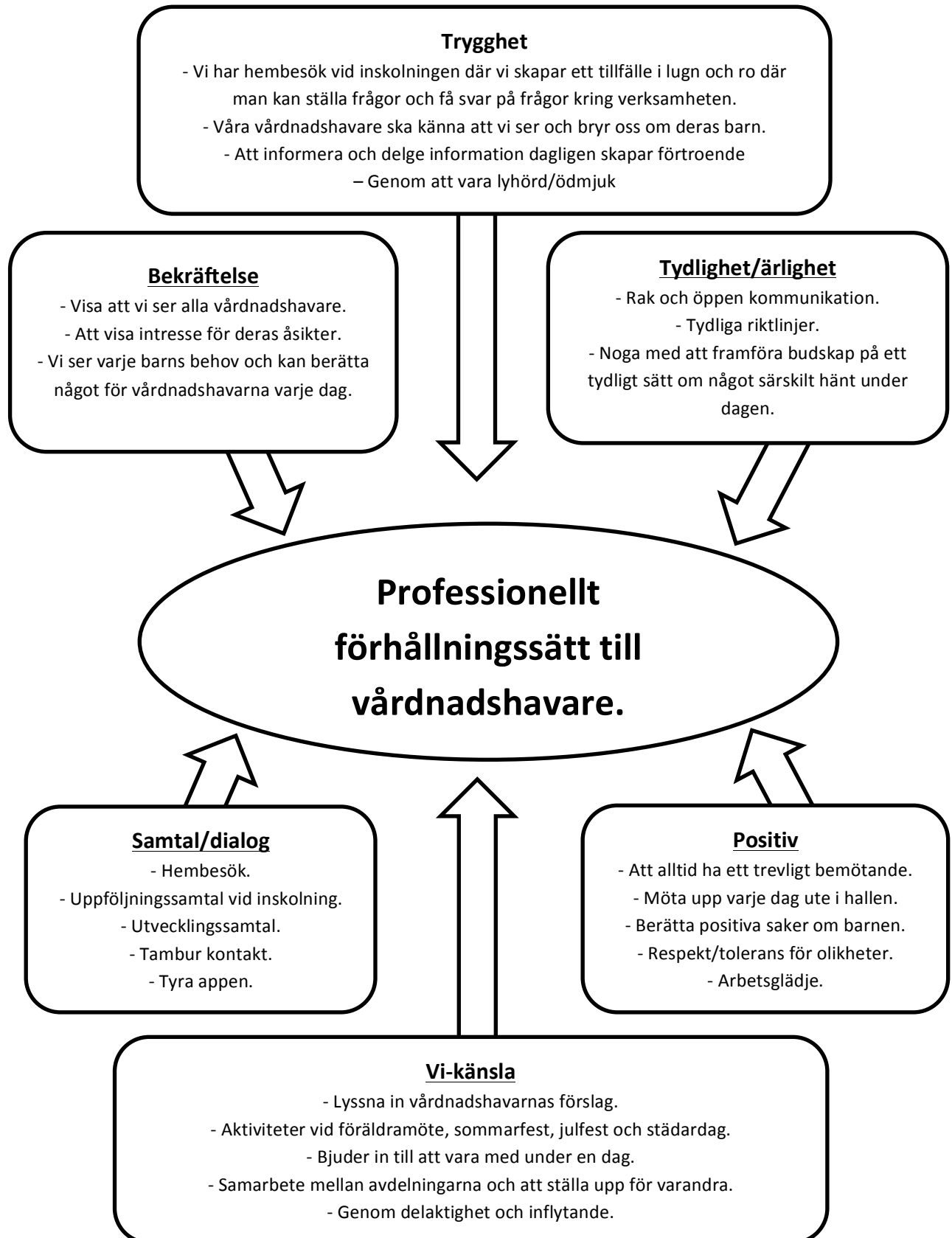
Samverkan

- Barn och vårdnadshavare ska få en bra start hos oss när de börjar, genom en välplanerad inskolning med ett hembesök första dagen samt uppföljningssamtal efter ca en till två månader.
- Alla vårdnadshavare är alltid inbjudna och får vara med i den dagliga verksamheten.
- Föräldramöten.
- Verksamhetsråd med utsedda föräldrarepresentanter från avdelningarna.
- Daglig kontakt i tamburen.
- Vi har drop in som synliggör vår verksamhet.
- Vi har utvecklingssamtal på våren där vi gemensamt använder oss av barnets läroprocesser. Alla femåringar är med på samtalet. Fyraåringarna får välja. Vill man som vårdnadshavare ha fler samtal går det bra.
- Vi involverar vårdnadshavare i vår verksamhet ex. sommarburk, bok hemifrån.
- Hemdokumentation, där barnen berättar för vårdnadshavaren vad de har gjort.
- Höst och vår har vi städdagar i vår trädgård.
- Gemensam sommar och lucia fest.
- Till jul och påsk har man som vårdnadshavare möjlighet till att vara med på vår lunch.

Information

- Genom Tyra appen sker det daglig information till vårdnadshavarna.
- Det sker även via den dagliga kontakten, processtavlan, whiteboarden i entrén samt ibland via e-post och pappersform.
- Övergripande information finns på vår hemsida www.gyatrollet.se
- Vi har verksamhetsråd med föräldrarepresentanter från avdelningarna och vår politiska fadder. Dagordning läggs ut på Tyra appen, information ges av styrelsen och vårdnadshavarna har möjlighet till att påverka verksamheten. Protokollen skickas ut via e-post till samtliga vårdnadshavare.
- Kvalitetsenkäter. Här har vårdnadshavarna möjlighet till att hjälpa oss att utveckla och göra vår verksamhet ännu bättre.

9. Professionellt förhållningssätt till föräldrarna

---

10. Barn i behov av särskilt stöd

Förskolechefen har det övergripande ansvaret för enhetens förskoleverksamhet. Förskollärarna ansvarar för att arbetet sker i enlighet med målen i läroplanen. Alla som arbetar i förskolan skall bidra till att förskolans uppdrag genomförs. Förskollärarna ansvarar för utvecklingsamtalets innehåll, utformning och genomförande. Vid utvecklingsamtalet förs samtal om barnets trivsel, utveckling och lärande både i och utanför förskolan.

Gyatrollets förskola arbetar utifrån det enskilda barnet, varje barns tillgångar och behov är styrande.

- Förskollärarna ansvarar för att arbetslaget diskuterar förhållningssätt, det pedagogiska arbetet samt de enskilda barnens respektive barngruppens behov.
- Arbetslaget kan få olika uppgifter från talpedagog/specialpedagog som de arbetar med i barngruppen.
- Vi har tillgång till specialpedagog, talpedagog, psykolog och vi kan även hänvisa vårdnadshavarna till "familjeteamet" eller barnhabiliteringen.
- Förskollärarna pratar och informerar vårdnadshavare.
- Tillsammans med specialpedagogen görs det en kartläggning av barnets behov som uppdateras minst 1 gång/termin.
- Täta och kontinuerliga samtal med vårdnadshavare som dokumenteras vid varje mötes tillfälle. Specialpedagogen kan även vara inbjuden.
- Arbetslaget har daglig kontakt med vårdnadshavarna. När barnets behov inte kan tillfredsställas genom arbetslagets och vårdnadshavarnas samarbete informeras förskolechefen.
- Arbetslaget har efter anmälan till förskolechefen, möjlighet att söka stöd med ett "tilläggsbelopp". Blanketten ifylls av ansvarig förskolechef, förskollärare samt ev. specialpedagog. Den skickas underskriven av förskolechef till elevhälsan. Vid utredningsbehov hänvisas vårdnadshavare till BVC för utredning och ev. remittering.
- För barn i behov särskilt stöd upprättas en handlingsplan av ansvarig förskollärare där vårdnadshavarna och specialpedagogen ska vara delaktiga, minst 1 gång/termin.
- Handlingsplanen utgår från barnets möjligheter och behov i gruppen. Det ska visa på vilka insatser som behövs för att hjälpa barnet. Detta följs upp regelbundet i samråd med vårdnadshavare, förskolechef och den ev. extern personal som konsulteras.
- Dokumentation av de stödinsatser som görs för ett enskilt barn är viktiga för att underlätta vid utvärdering och vidare planering liksom vid olika typer av övergångar, t ex byte av förskola eller start i F-klass. Minnesanteckningar ska göras vid alla möten.

- Överlämnande av viktig information om barnet ska ske vid övergång mellan verksamheter. Informationen är den som finns dokumenterad vid utvecklingssamtalen samt vid ev. konferenser. Mottagaren bör få informationen i god tid för att kunna planera lämpliga insatser.
- Ett skriftligt medgivande från vårdnadshavare ska alltid finnas vid samtliga övergångar.

---

11. Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmen

Ur Lpfö-98, reviderad 2010:

Förskolan ska sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet.

När barnets övergång till de nya verksamheterna närmar sig har förskolan den särskilda uppgiften att finna former för att avrunda och avsluta förskoleperioden. Vid övergången till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn som behöver särskilt stöd.”

”Arbetslaget” skall:

- Utbyta kunskaper och erfarenheter med personalen i förskoleklass, skola och fritidshem och samverka med dem samt
- tillsammans med personalen i förskoleklassen, skolan och fritidshemmet uppmärksamma varje barns behov av stöd och stimulans.”

Samverkan

- De barn som ska börja i förskoleklass bjuds under vårterminen in till tre besök i F-klassen.
- Våra femåringar ”Buspaddorna” besöker alla skolorna vid ett tillfälle för att ge barnen en förståelse kring hur gruppen sprider sig och vart ”kompisarna” tar vägen.
- Förskollärare och vårdnadshavare har ett avslutningssamtal och de fyller även i en överlämningsblankett.
- Ansvarig pedagog från Gyatrollets förskola har efter godkännande från vårdnadshavare ett överlämningsamtal med ansvarig pedagog på skolan.

---

12. Uppföljning, utvärdering och utveckling

Ur Lpfö-98, reviderad 2010:

Förskolans kvalitet ska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas. För att utvärdera förskolans kvalitet och skapa goda villkor för lärande behöver barns utveckling och lärande följas, dokumenteras och analyseras. För att stödja och utmana barn i deras lärande behövs kunskap om varje barns erfarenheter, kunnande och delaktighet samt inflytande över och intresse för de olika målområdena. Det behövs också kunskap om hur barns utforskande, frågor, erfarenheter och engagemang tas till vara i verksamheten, hur deras kunnande förändras samt när de upplever verksamheten som intressant, rolig och meningsfull.

Syftet med utvärdering är att få kunskap om hur förskolans kvalitet, dvs. verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kan utvecklas så att varje barn ges bästa möjliga förutsättningar för utveckling och lärande. Det handlar ytterst om att utveckla bättre arbetsprocesser, kunna bedöma om arbetet sker i enlighet med målen och undersöka vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra förutsättningarna för barn att lära, utvecklas, känna sig trygga och ha roligt i förskolan. Det är analyserna av utvärderingens resultat som pekar ut väsentliga utvecklingsområden. All form av utvärdering ska utgå från ett tydligt barnperspektiv.

Förskollärarna ansvarar för att arbetslaget genomför följande

- De ansvarar för innehållet i verksamheten och att det blir gjort. Arbetslaget hjälps åt att genomföra det.
- Att veckoplaneringarna genomförs och utvärderas samt att det utgår från barnens intresse.
- Utvärderar/analyserar efter varje tema/tårtbit. Vad gick bra? Vad gick dåligt? Hur går vi vidare? Vad lärde barnen sig? Vad kommer de ihåg?
- I juni utvärderas läsåret och våra förbättringsmål görs inför nästa läsår.
- Pedagogisk dokumentation; genom barnintervjuer och att observationer genomförs inför bl.a. utvecklingssamtalen.
- Att det dagligen/ofta läggs in dokumentation på Tyra appen. Det ska utgå från de didaktiska frågorna samt lärprocesser individuellt och i grupp där barnets utveckling dokumenteras.
- Att vara lyhörda för såväl vårdnadshavare som barns tankar och åsikter.
- Föräldraenkäten, drop in, föräldramöte och vid utvecklingssamtal.

---

13. Pedagogisk dokumentation

Pedagogisk dokumentation innebär för Gyatrollets förskola att det är ett arbetsverktyg för att följa upp, utveckla och utvärdera verksamheten. Genom att lyssna in barnen och dokumentera det som sker mellan barn, vuxna och miljön kan vi analysera de processer som pågår och utveckla verksamheten tillsammans med barnen. Våra dokumentationer analyseras i diskussion och i dialog med barnen. I enlighet med läroplanen.

Dokumentation: Det innebär att det visar vad som har gjorts i verksamheten för ex. barnens vårdnadshavare. Ett minnesverktyg.

Pedagogisk dokumentation: Det är när barn och pedagoger diskuterar och reflekterar tillsammans med t.ex. med bilder om vad de gjort. Detta blir ett underlag för vidare utforskande och barnen får syn på sitt eget lärande. Vi kan följa barnens förändrade kunnande inom olika målområden. Det är diskussionerna, dialogerna och reflektionerna som gör en dokumentation till en pedagogisk dokumentation.

Syftet med den pedagogiska dokumentationen är att på ett utforskande arbetssätt ta del av vad barnen gör, vad de har lärt sig, är intresserade av samt deras utveckling. Detta gör vi genom att fånga lärprocesserna och lärstrategierna för att sedan reflektera med barnen om vad de har gjort, hur de vill gå vidare samt att utmana dem. Att kunna se möjligheter och svårigheter.

Tillsammans med barnen skapar vi en gemensam verksamhet.

Vi dokumenterar barnens och barngruppens lärprocesser genom foto – film – skapande. Via diskussioner och dialog mellan barn och pedagoger skapas det sedan nya lärprocesser.

I Tyra appen är det viktigt att använda de didaktiska frågorna vid inläggen; Vad – Hur – Varför. Efter varje "tårt" bit reflekterar vi med barnen: Vad har vi gjort, vad har varit roligt och Vad kommer du ihåg. Tillsammans ser vi vad de har lärt sig och ett förändrat kunnande. Vi dokumenterar 1-2 lärprocesser/barn och "tårtbit" samt en lärprocess för gruppen.

Vi använder dokumentationen för att följa barnens utveckling som vi förmedlar vidare vid barnens utvecklingssamtal.

---

14. Utvärdering/pedagoger

Vi utvärderar hur väl vi arbetar mot de mål som finns i läroplanen, och lyfter fram de delar av verksamheten som vi är nöjda med som vi vill behålla. Men framförallt uppmärksammar vi de områden där vi borde ha arbetat mer aktivt och på ett bättre sätt för att sträva mot målen. Dessa områden sätter vi upp som våra nya utvecklingsområden för arbetslagen och gör sedan en beskrivning av **hur** vi tänker arbeta med detta.

Årshjulet:

Hur har det fungerat? Har vi missat något? Ska det förändras till nästa läsår?

Normer och värden:

- Hur har vi arbetat med vår värdegrund; **glädje, trygghet och lärande**?
- Vad skulle vi behöva arbeta mer aktivt med? Och hur.
- Hur arbetar vi med likabehandlingsplanen? Kan vi förbättra detta arbete?

Utveckling och lärande:

- Finns alla delar i våra tårtbitar "utveckling och lärande" med i vår verksamhet?
- Vilka delar saknar vi eller tycker att vi kunde ha arbetat mer med?
- Sätt upp mål för förbättringsområdena och beskriv vilka metoder vi tänker använda för att arbeta mot dessa mål.

Förskola och hem:

- Vilka samverkansformer har vi haft under terminen och hur har de fungerat?
- Hur har utvecklingssamtalen fungerat?

Barn i behov av särskilt stöd:

- Fungerar rutinerna för hur vi uppmärksammar barn i behov av särskilt stöd (kontakt med förskolechef, specialpedagog, åtgärdsprogram osv.)
- Har vi använt oss av specialpedagog eller finns det behov av detta inför nästa termin?

Samverkan med förskoleklassen skolan och fritidshemmet:

- Är vi nöjda med den samverkan vi har mellan våra avdelningar, med F-klassen och med skolan?
- Är det något som vi vill förbättra eller som vi saknar inom detta område.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

- Fungerar rutinerna för arbetet med Tyra appen/portfolie?
- Har de didaktiska frågorna: Vad, hur och varför genomsyrat inläggen? Kan det förändras?
- Vilka utvärderingsmetoder använder arbetslaget sig av? Hur har de fungerat?
- Vilka rutiner finns när vårdnadshavarna lämnar synpunkter?

Genusfrågor och Förståelse för andra kulturer

- Vad har vi gjort? • Hur gick det? Bra/Dåligt • Varför gick det bra dåligt?
- Vad blev slutsatsen? Hur går vi vidare?

15. Utvärdering/Vårdnadshavare

Det är vår förhoppning att Ni vill hjälpa oss att besvara följande frågor som berör oss hur väl vår förskola arbetar i riktning mot Läroplanens mål för verksamheten.

Förutom att svaren kommer till användning i vår kvalitetsredovisning så kan de förhoppningsvis också hjälpa oss att utveckla och göra vår verksamhet ännu bättre.

Kryssa i det alternativ som passar dig/er. **1**= Missnöjd. **4** = Mycket nöjd. Om du/ni inte kan svara på frågan, skriv då **Vet ej**.

1. Har du/ni fått tillräcklig kännedom om "Läroplan för förskolan-98"?

1.	2.	3.	4.

Kommentar:

---

2. Gyatrollet arbetar med värdegrunden; Glädje, trygghet och lärande.

Överensstämmer det med vad du/ni upplever i den dagliga verksamheten?

1.	2.	3.	4.

Kommentar:

---

3. Har du/ni möjlighet att påverka barnets vistelse förskolan?

1.	2.	3.	4.

Kommentar:

---

4. Mitt barn får vara med om det som står i läroplanen under "Utveckling och lärande"?

1.	2.	3.	4.

Kommentar:

**5. Inom området "Förskola och hem" i arbetsplanen berörs bl.a. utvecklingsamtalen.
Hur tycker du/ni att de fungerar?**

1.	2.	3.	4.

Kommentar:

**6. Vi har fått tillräcklig information, insyn och möjlighet till delaktighet vad det gäller
Mitt barns utveckling?**

1.	2.	3.	4.

Kommentar:

**7. Samverkan mellan olika avdelningar, förskoleklass och skola.
Hur tycker du/ni att det fungerar?**

1.	2.	3.	4.

Kommentar:

---

8. Hur tycker du/ni att verksamhetsrådet fungerar?

1.	2.	3.	4.

Kommentar:

Finns det någon fråga ni gärna skulle vilja ta upp till nästa utvärdering 2017?

Tack på förhand

Vi arbetar för ständig förändring och förbättring//Gyatrollets förskola.

---

16. Kvalitetssäkring av verksamheten

- Systematiskt kvalitetsarbete pågår hela tiden. Vi kvalitetssäkrar vårt arbete genom att kontinuerligt följa upp, dokumentera, utvärdera, analysera och utveckla verksamheten. Detta leder till förbättring och vidarearbete. Vid varje "Tårt" bit, terminsslut och läsår görs en sammanfattning där vi kan se vår målluppfyllelse.
- Tyra appen används både som dokumentationsverktyg och för att utvärdera verksamheten med barnen samt för att kommunicera med hemmet.
- Kvalitetsenkäter till barn – pedagoger - vårdnadshavare. Utifrån dessa bestämmer vi hur våra förbättringsåtgärder ska vara.
- Vi arbetar med årshjulet vilket gör att de mål vi valt att arbeta med alltid återkommer och bearbetas.
- Föräldramöte med diskussioner.
- På vårt verksamhetsråd har vårdnadshavare möjlighet till att påverka verksamheten.
- Arbetsplan som kontinuerligt uppdateras.
- Kompetensutveckling i form av fortbildning, studiedagar och kvällsmöte en gång/månad, med pedagogiska diskussioner.
- Alla pedagoger har planeringstid 1,25 tim./vecka på dagtid där planeringarna följs upp, utvärderas och analyseras.
- Vi har även arbetsdisponibeltid 23 tim./läsår med planering på kvällstid.
- Veckomöte var fredag där en representant/avdelningen deltar.
- Kontinuerlig tillsyn av verksamheten från Vellinge kommun.